

De complexiteit en onduidelijkheid van de regelgeving inzake huiszoeking zijn aanleiding tot fouten op het terrein

INVESTOR IN PEOPLE

Politie
Waasland-Noord

Inhoud

- Inleiding
- 7 x voer voor discussie
 - 'Woning' en 'aanhorigheden'
 - 'Zeker continuïteit van verblijf'
 - 'Ernstige aanwijzingen'
 - 'Begeleidende dwangmaatregelen'
 - Hoe lang kan 'heterdaad' duren?
 - Wie is 'hoofd van het huis'?
 - Toestemming tot huiszoeking door minderjarigen

Inleiding

INVESTOR IN PEOPLE

Politie
Waasland-Noord

Inleiding (1)

- *'Enieder wordt geacht de wet te kennen'*
- +70.000 wetteksten
- Anno 2020 onhaalbaar

Inleiding (2)

- Onduidelijke regelgeving en incoherente RS & RL
 - Onzekerheid/fouten op terrein politie & zelfs magistratuur
 - Rechtsonzekerheid
 - Nietigheid
- Opleidingsniveau politiemensen
- Toepassing op terrein
 - A la minute
 - Persoon
 - Context
- 7 voorbeelden

1. De regels inzake huiszoeking zijn enkel toepasselijk op zoekingen verricht in een **woning** of in haar **aanhorigheden**

INVESTOR IN PEOPLE

Politie

Waasland-Noord

'Woning' en 'aanhorigheden' (1)

- **WONING**

- Definitie
- Steeds creatievere woonvormen
- Begrip 'woning' in licht huiszoeking 'een huis met vele kamers'
- RS: soms vergaand en steeds ruimere interpretatie
- Vraag politie: wie geniet privacy op welke plaatsen?

'Woning' en 'aanhorigheden' (2)

- **AANHORIGHEDEN**

- Kortste toegangsweg naar de voordeur?
 - Stilzwijgende toestemming
- Plaats (bvb garagebox) die losstaat van de woning
 - *Ligging, afscherming, aanwending, toegang en privaat karakter*
- Beoordeling door politie?
- 2 opmerkelijke arresten
 - HVB Gent 5 januari 2011 site rond kerncentrale
 - HVC 30 oktober 2018 volièrres, schuren, stallingen en bergplaatsen in tuin private woning

2. *'Een zekere continuïteit van verblijf'*

INVESTOR IN PEOPLE

Politie
Waasland-Noord

'Een zekere continuïteit van verblijf'

- Tot 2004 juridische eensgezindheid
 - RS 1 nacht onvoldoende
- HVC 4 januari 2006 mbt 'hotelkamer'
 - Voor arrest
 - Na arrest
- Quid uitbreiding?!

3. Om een gerechtelijke huiszoeking uit te voeren moeten vooraf **ernstige aanwijzingen** bestaan dat misdaad of wanbedrijf werd gepleegd

INVESTOR IN PEOPLE

Politie
Waasland-Noord

'Ernstige aanwijzingen' (1)

- RS & RL
 - 'Bewijzen zijn niet noodzakelijk en *geheel van vermoedens* die misdaad of wanbedrijf zeer waarschijnlijk maken, volstaan'
- Voorbeeld weinig congruente RS & RL
 - 'Anonieme melding of aangifte'

'Ernstige aanwijzingen' (2)

- **Correctionele RB Antwerpen 23 juni 1998**
- Info anonieme beller
 - Adres studio
 - Namen 2 bewoners
 - Gebruik en verkoop drugs
 - Aanwezigheid rode doos XTC
- *'Een anonieme telefoon, waarop niet minste controle mogelijk is, moet met grootste omzichtigheid benaderd worden en kan moeilijk als inlichting of gegeven beschouwd worden dat wijst op bestaan misdrijf dat aan politie zou toelaten ogenblikkelijk huiszoeking met toestemming te verrichten op aangegeven adres.'*

'Ernstige aanwijzingen' (3)

- **HVC 4 januari 2006 mbt 'hotelkamer'**
- Info anonieme beller
 - Hotel Ibis & adres & kamernummers
 - Drugsdeal 4 kg cocaïne
 - 200.000 €
 - Groep Mexicanen (verkopers) en jonge Israëliër (koper)
- Conclusies advocaat-generaal Vandermeersch
 - *'Een aangifte, ook al is ze anoniem, kan zo precies en gedetailleerd zijn dat ze als geloofwaardig moet worden geacht en dus een ernstige aanwijzing uitmaakt.'*

'Ernstige aanwijzingen' (4)

- **HVB Antwerpen 2 oktober 2009**
- Beschikbare info
 - Politie info op adres cannabisplantage gevestigd
 - Verdachte gekend voor criminele feiten, andere dan drugs
 - Zijn zoon, die aan pand werd gezien, gekend voor drugs
 - Pand werd bezocht door Nederlander (nrpl)
 - Pand leent zich tot kweken cannabis
 - Ramen beneden- en eerste verdieping normaal, ruime zolderverdiepingen geblindeerd
- Vrijspraak wegens gebrek voorafgaande ernstige aanwijzingen aan door OR bevolen huiszoeking

'Ernstige aanwijzingen' (5)

- In praktijk niet altijd eenvoudig voor politie om in te schatten of beschikbare informatie al dan niet voldoet aan notie 'ernstige aanwijzingen'
- Frank Schuermans: noodzaak aan voorafgaande ernstige aanwijzingen van het bestaan van een misdaad of wanbedrijf blijft 'volatiele aangelegenheid'

4. De huiszoeking is in beginsel een dwangmaatregel. De rechtsgeldige titel om huiszoeking uit te voeren (toestemming, heterdaad of bevel OR) impliceert derhalve daartoe noodzakelijke uitvoerende (dwang)maatregelen.
Quid zgn. **'begeleidende dwangmaatregelen'**?

INVESTOR IN PEOPLE

Politie
Waasland-Noord

'Begeleidende (dwang)maatregelen' (1)

2 stromingen/visies in RL

- Mits naleving proportionaliteit, subsidiariteit, finaliteit en transparantie, mogelijk noodzakelijke begeleidende dwangmaatregelen tijdens HZ
 - Minder indringende dwangmaatregelen dan HZ zelf of *'qui peut le plus peut le moins'*
 - KI Brussel 22 december 2010 'dossier Kelk'
 - Maatregelen
 - Identificatie
 - Veiligheids- of gerechtelijke fouillering
 - Tijdelijke ophouding
 - Verbod bepaalde plaats te verlaten/op bepaalde plaats te blijven
 - Verbod voeren enige communicatie
 - Tijdelijke in bewaarneming bepaalde goederen tijdens duur huiszoeking, enz.

'Begeleidende (dwang)maatregelen' (2)

- Andere auteurs
 - Visie 'te algemeen'
 - Strakke en strikte toepassing wetgeving
 - Pleidooi formele wetgeving
- Huidige onduidelijkheid → vrees politiemensen (en magistraten) procedurele fouten → effectiviteit & efficiëntie opsporings- en gerechtelijke onderzoeken?
- Quid oplossing?

5. Misdrijf ontdekt terwijl het gepleegd wordt of terstond nadat het gepleegd is, is op heterdaad ontdekt misdrijf (Art. 41 Sv).

Hoe lang kan toestand heterdaad duren?

INVESTOR IN PEOPLE

Politie
Waasland-Noord

Hoe lang kan heterdaad duren? (1)

- Klassieke vraag politieopleiding
- Antwoord 'feitenkwesitie'
- Sv geen enkele aanwijzing
- HVC
 - *'Wanneer misdrijf ontdekt is terstond nadat het gepleegd is, wanneer nog actueel is en tijd die verlopen is tussen plegen ervan en daden van onderzoek beperkt is tot die tijd die materieel noodzakelijk is om tot deze daden van onderzoek over te gaan'*
- RL
 - Tijd nodig om zich ter plaatse te begeven doet heterdaad niet vervallen
 - Geen heterdaad indien tussen misdrijf en oproeping politie *'onderbreking, die met normaal verloop van spoedeisende actie in strijd is'*
 - Houdt op zodra eerste vaststellingen, zoekingen en inbeslagnemingen *ophouden of onderbroken*

Hoe lang kan heterdaad duren? (2)

- Ook voor magistraten niet altijd duidelijk
- KI Gent 12 augustus 2010
 - 00.50 uur politie neemt kennis van diefstal met geweld
 - 01.07 uur politie vaststellingen PD
 - 03.48 uur verhoor slachtoffer na verzorging in ziekenhuis
 - 04.04 uur consultatie dienstdoende parketmagistraat
 - 04.30 uur opdracht HZ bij verdachte door tactisch team FGP (nu CSI)
 - 06.16 uur start HZ
 - 06.17 uur arrestatie verdachte
- OR weigert bevel aanhouding wegens gebrek aan heterdaad
- KI zag in tijdverloop meer dan 5 uur geen probleem
 - *'Alle nuttige en noodzakelijke opeenvolgende onderzoeksdaden die getuigen van kwalitatieve politiezorg, zijn van aard om heterdaad te bestendigen en te laten voortduren'*

Hoe lang kan heterdaad duren? (3)

- Dagelijkse praktijk keuze voor juridisch meest veilige weg
 - Vb. toestemming ipv heterdaad
 - Rechten verdediging vs wettelijke tools politie
- 'De huiszoeking bij heterdaad: voorbehouden voor magistraten met lef'

6. Art. 46 Sv: zelfde bevoegdheden heterdaad, indien M/W in huis op verzoek:

1° hoofd huis;

2° slachtoffer art 398-405 Sw en verdachte echtgenoot slachtoffer of persoon samenleeft en duurzame affectieve en seksuele relatie heeft

INVESTOR IN PEOPLE

Politie
Waasland-Noord

Wie is hoofd huis of slachtoffer... (1)

- Eerste vraag politiemensen: wie voldoet aan bepalingen art. 46 Sv (hoofd huis of slachtoffer...) en kan geldig verzoek formuleren?
- In praktijk niet zo eenvoudig!

Wie is hoofd huis of slachtoffer... (2)

- Hoofd van het huis
 - Samenwonende gehuwden: elke echtgenoot
 - Niet-gehuwden & allerlei moderne samenlevingsvormen
 - Klassieke opvatting enkel persoon die 'rechten over woning uitoefent'
 - RL: rekening houden aantal criteria
 - Inschrijving in bevolkingsregister
 - Eigendomsrecht
 - Huurcontract
 - Contracten & betalen nutsvoorzieningen, enz.
 - Blijft evenwel heel vaag / moeilijk inschatten op moment politietussenkomst

Wie is hoofd huis of slachtoffer... (3)

- Slachtoffer art. 398-405 Sw en verdachte is echtgenoot van slachtoffer of persoon met wie hij/zij samenleeft en duurzame affectieve en seksuele relatie heeft
 - Quid voorwaarden samenleven + duurzame + affectieve + seksuele relatie?
 - Politie/vrouw ter plaatse beoordelen?
 - Vaak toegepast bij IFG maar:
 - Tegenstrijdige verklaringen slachtoffer vs verdachte
 - Verklaring slachtoffer voldoende voor tussenkomst op basis art. 46. 2° Sv?

7. *Toestemming tot huiszoeking door minderjarigen*

INVESTOR IN PEOPLE

Politie
Waasland-Noord

Toestemming door minderjarigen

- Ook hierover twee stromingen/visies in RL
 - Klassieke stroming in principe geen geldige toestemming
 - Juridisch onbekwaamheid minderjarigen art. 372 BW
 - Genuanceerde stroming
 - Wèl geldige toestemming
 - Strafrecht autonome rechtstak, waarin principes burgerlijk recht niet moeten doorgetrokken
 - Criterium begrip 'voldoende onderscheidingsvermogen'
 - NL 'voldoende inzicht hebben in de situatie'
 - Quid beoordeling door politiemensen bij tussenkomsten op terrein?

B
E
S
L
U
I
T